

HRVATSKI SABOR

Zastupnik Silvano Hrelja

Zagreb,

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 - pročišćeni tekst i 05/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (NN 81/13, 113/16, 69/17, 29/18), podnosimo Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju s Konačnim prijedlogom zakona.

Navedeni Prijedlog zakona u Hrvatskom saboru obrazlagat će zastupnici Željko Lenart i Silvano Hrelja.

Zastupnik

Silvano Hrelja

PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENI
ZAKONA O DOBROVOLJNOM
ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, rujan 2020.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI
ZAKONA O DOBROVOLJNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU S KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjeni Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske. (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU
PREDLOŽENIM ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM
ZAKONA PROISTEĆI**

Važećim Zakonom o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine, br.85/2006, 150/2008, 71/2010 i 53/2020), uređuju se vrste i način provođenja dobrovoljnoga zdravstvenog osiguranja. Dopunskim zdravstvenim osiguranjem, kao vrstom dobrovoljnoga zdravstvenog osiguranja osiguranim osobama osigurava se pokriće troškova zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

Prema odredbi članka 14.a Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju, sredstva za premiju dopunskoga zdravstvenog osiguranja koje provodi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod) osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske za osigurane osobe čiji prihod po članu obitelji u prethodnoj kalendarskoj godini ne prelazi iznos utvrđen člankom 14.b istoga Zakona, odnosno ako im ukupan prihod u prethodnoj kalendarskoj godini, iskazan po članu obitelji, mjesečno nije veći od 1563,23 kune (prihodovni cenzus), odnosno za osiguranika samca kojem prihodovni cenzus nije veći od 2000,00 kuna.

Navedeni cenzusi utvrđeni su Zakonom o izmjenama i dopuni Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju (NN, 53/2020) od svibnja ove godine, i to tako da su povećani za minimalnih i nedovoljnih 47 kuna (članu obitelji), odnosno 61 kunu (samcu), nakon što prethodno nisu mijenjani od 2004. godine.

Broj osiguranika koji su dopunsko zdravstveno osiguranje imali na teret proračuna je od 2004. do danas varirao i kretao se od 350 000 do gotovo 800 000 osiguranika tijekom 2012. godine kada je bilo najavljeno povećanje participacije za zdravstvene usluge do 460 000 osiguranika na teret državnog proračuna krajem 2018. godine. Od najvišeg broja osiguranika od 2012. do danas pravo na policu dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret proračuna izgubilo je više

od 260 000 ljudi zbog minimalnog povećanja prihoda. Naime, potrebno je ovu dinamiku dodatno oslikati.

Slučaj 1. Kod višečlanih obitelji s niskim primanjima zbog povećanja minimalne plaće od nekoliko desetaka ili stotinu kuna, zbog cenzusa koji je nizak, na dobitku su možda za 1000 kn godišnje, ali im se obiteljske obaveze povećavaju jer moraju za više članova plaćati dopunsko zdravstveno osiguranje u iznosu od 840 kn godišnje.

Slučaj 2. Kod umirovljenika samca, ako je netko prekoračio iznos od 2.000,00 kn zbog usklađivanja mirovina ili pak zbog primanja pomoći iz proračuna grada, općine ili županije, događa se da je umirovljenik koji prima 2050 kn na dobitku tih cca 60 kn godišnje, a istovremeno mora platiti 840 kn dopunskoga zdravstvenog osiguranja. Žalosno je da umirovljenici s tako niskim primanjima kad plate HRT pretplatu (ili vezu sa svijetom) 960 kn i dopunsko zdravstveno osiguranje 840 kn godišnje (dostupnost zdravstvene zaštite) praktički žive s 11 mirovina godišnje.

Slučaj 3. Umirovljenički bračni par živi od jedne mirovine koja iznosi 3000 kn i za njih država plaća dopunsko zdravstveno osiguranje jer imaju 1500 kn mjesečnih prihoda po osobi. U slučaju smrti nositelja osiguranja, bračni partner ima pravo na 70% mirovine preminuloga što znači da će ubuduće dobivati 2100 kn mirovine što znači da će morati plaćati dopunsko zdravstveno osiguranje i imati dodatan trošak od 840 kn godišnje dok su mu svi životni troškovi ostali isti.

Od 2004. godine do danas prosječna bruto plaća u Republici Hrvatskoj porasla je za 50,24%, a također aktualna vrijednost mirovine je ukupno usklađena za 50,02%, dok je navedeni prihodovni cenzus ostao praktički cijelo vrijeme neizmijenjen, odnosno gotovo mizerno je povećan u svibnju 2020.

Stoga predlažemo da se prihodovni cenzus temeljem kojeg osigurane osobe ostvaruju pravo na plaćanje premije iz sredstava državnog proračuna poveća s 1.563,23 kune na 2.000,00 kune mjesečno, dok se za osiguranika samca predlaže povećanje prihodovnog cenzusa s 2.000,00 kuna na 2.500,00 kuna mjesečno (za 25% u odnosu na dosadašnji cenzus, što predstavlja polovicu visine usklađivanja aktualne vrijednosti mirovine u razdoblju 2004. – 2020., odnosno polovicu povećanja prosječne bruto plaće u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2004.-2019.).

Također, predlaže se da se prihodovni cenzus povećava se od 1. siječnja i od 1. srpnja svake kalendarske godine na isti način kako se usklađuje aktualna vrijednost mirovine prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 157/2013, 151/2014, 33/2015, 93/2015, 120/2016, 18/2018 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 62/2018, 115/2018, 102/2019).

Naime, prema odredbama važećeg ZID DZO stavlja se u odnos stopa promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u prethodnoj godini u odnosu na godinu koja joj prethodi i stopa promjene prosječne bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini u odnosu na godinu koja joj prethodi i to negdje u studenom tekuće godine.

Primjerice, u studenom ove 2020. godine Upravno vijeće HZZO donijet će odluku o usklađivanju cenzusa prihoda za 2021. godinu - stavljajući u omjer stopu promjene troškove života, odnosno plaća iz 2019. u odnosu na 2018. godinu.

To znači da se:

- uspoređuju veličine iz "davno prošlog svršenog vremena" koje nemaju nikakve veze sa stvarnim povećanjem plaća i troškova života u realnom, tekućem vremenu i

- ovakvo usklađivanje je potpuno drugačije i neusuglašeno s usklađivanjem mirovina, pa će granične mirovine stalno "ispadati" i "upadati" u cenzus prihoda, što predstavlja veliki i bespotreban posao te dodatne troškove stručnim službama HZZO-a i HZMO-a koji za HZZO obavlja poslove ustega na mirovinama.

Na taj način će se prihvaćanjem ovog zakonskog prijedloga daleko pravednije i primjerenije sadašnjoj visini bruto plaća, odnosno mirovina u Republici Hrvatskoj, definirati krug osoba za koje se premija dopunskog zdravstvenog osiguranja plaća iz sredstava državnog proračuna, a uz to ne bi više ubuduće došlo do sadašnje situacije u kojoj su davno utvrđeni cenzusi u potpunoj disproporciji sa sadašnjom razinom plaća i mirovina.

III. PROCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU PREDLOŽENOG ZAKONA

Za pokriće sredstava premije za dopunsko zdravstveno osiguranje koje provodi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje za osobe određene predloženim zakonom potrebno je dodatno osigurati u državnom proračunu Republike Hrvatske 180 milijuna kuna u 2021. godini, odnosno 185 milijuna kuna u 2022. godini kako bi se dopunskim zdravstvenim osiguranjem ostvarila dostupnost zdravstvene zaštite za 220 000 najsiromašnijih građana Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O DOBROVOLJNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU PO HITNOM POSTUPKU

U cilju utvrđivanja što bržeg i primjerenijeg prihodovnog cenzusa za one osigurane osobe za koje na načelima društvene solidarnosti postoji potreba da im se premija dopunskog zdravstvenog osiguranja plaća iz sredstava državnog proračuna, ocjenjuje se da postoje osobito opravdani razlozi za donošenje ovoga zakonskog prijedloga po hitnom postupku u smislu odredbe članka 204. Poslovnika Hrvatskog sabora.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O DOBROVOLJNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

Članak 1.

U Zakonu o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, br. 85/2006, 150/2008, 71/2010 i 53/2020) članak 14.b mijenja se i glasi:

„Osigurane osobe iz članka 14.a točke 5. ovoga Zakona ostvaruju pravo na plaćanje premije dopunskog zdravstvenog osiguranja iz sredstava državnog proračuna ako im ukupan prihod u prethodnoj kalendarskoj godini, iskazan po članu obitelji, mjesečno nije veći od 2.000 kuna (prihodovni cenzus).

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, osiguranik samac ima pravo na plaćanje premije sukladno stavku 1. ovoga članka, ako njegov prihod u prethodnoj kalendarskoj godini nije veći od 2.500 kuna mjesečno.

Prihodovni cenzus iz stavaka 1. i 2. ovoga članka povećava se od 1. siječnja i od 1. srpnja svake kalendarske godine prema stopi povećanja prihodovnog cenzusa koja se utvrđuje tako da se zbroji stopa promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi i stopa promjene prosječne bruto plaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnom polugodištu u odnosu na polugodište koje mu prethodi, i to:

– ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa manji ili jednak 50%, stopa usklađivanja prihodovnog cenzusa određuje se tako da se zbroji 30% stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 70% stope promjene prosječne bruto plaće ili

– ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa veći od 50%, stopa usklađivanja prihodovnog cenzusa određuje se tako da se zbroji 70% stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 30% stope promjene prosječne bruto plaće.

Za izračun udjela stope promjene potrošačkih cijena u zbroju stopa iz stavka 3. ovoga članka uzimaju se apsolutni brojevi tih stopa.

Prihodovni cenzus se ne usklađuje ako je stopa usklađivanja iz stavka 3. ovoga članka jednaka nuli ili manja od nule.

Odluku o usklađivanju prihodovnog cenzusa donosi Upravno vijeće Zavoda na temelju podataka Državnog zavoda za statistiku, najkasnije dva mjeseca nakon isteka svakog polugodišta.“

Članak 2.

Ovaj Zakon objavljuje se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. siječnja 2021. godine.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom određuje se novi prihodovni cenzus temeljem kojeg osigurane osobe, odnosno osigurane osobe samci ostvaruju pravo na plaćanje premije iz sredstava državnog proračuna.

Također, propisuje se da se prihodovni cenzus povećava od 1. siječnja i od 1. srpnja svake kalendarske godine na isti način kako se usklađuje aktualna vrijednost mirovine prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ("Narodne novine", broj 157/2013, 151/2014, 33/2015, 93/2015, 120/2016, 18/2018 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 62/2018, 115/2018, 102/2019).

Uz članak 2.

Člankom 2. određuje se dan stupanja na snagu ovog Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 14.b

Osigurane osobe iz članka 14.a točke 5. ovoga Zakona ostvaruju pravo na plaćanje premije dopunskoga zdravstvenog osiguranja iz sredstava državnog proračuna ako im ukupan prihod u prethodnoj kalendarskoj godini, iskazan po članu obitelji, mjesečno nije veći od 1563,23 kune (prihodovni cenzus).

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, osiguranik samac ima pravo na plaćanje premije sukladno stavku 1. ovoga članka ako njegov prihod u prethodnoj kalendarskoj godini nije veći od 2.000,00 kuna.

Prihodovni cenzus iz stavaka 1. i 2. ovoga članka povećava se svake kalendarske godine prema stopi povećanja prihodovnog cenzusa koja se utvrđuje tako da se zbroji stopa promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u prethodnoj godini u odnosu na godinu koja joj prethodi i stopa promjene prosječne brutoplaće svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini u odnosu na godinu koja joj prethodi, i to:

– ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa manji ili jednak 50 %, stopa usklađivanja prihodovnog cenzusa određuje se tako da se zbroji 30 % stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 70 % stope promjene prosječne brutoplaće ili

– ako je udio stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena u zbroju stopa veći od 50 %, stopa usklađivanja prihodovnog cenzusa određuje se tako da se zbroji 70 % stope promjene prosječnog indeksa potrošačkih cijena i 30 % stope promjene prosječne brutoplaće.

Za izračun udjela stope promjene potrošačkih cijena u zbroju stopa iz stavka 3. ovoga članka uzimaju se apsolutni brojevi tih stopa.

Odluku o usklađivanju prihodovnog cenzusa donosi Upravno vijeće Zavoda na temelju podataka Državnog zavoda za statistiku, najkasnije do 30. studenoga tekuće godine za sljedeću godinu.